

STRATEGIA DLA EUROPY

– Europa konkurencyjna, silna globalnie,
przyjazna dla firm i pracowników

Priorytety biznesu dla kolejnego unijnego cyklu instytucjonalnego
oraz polskiego przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

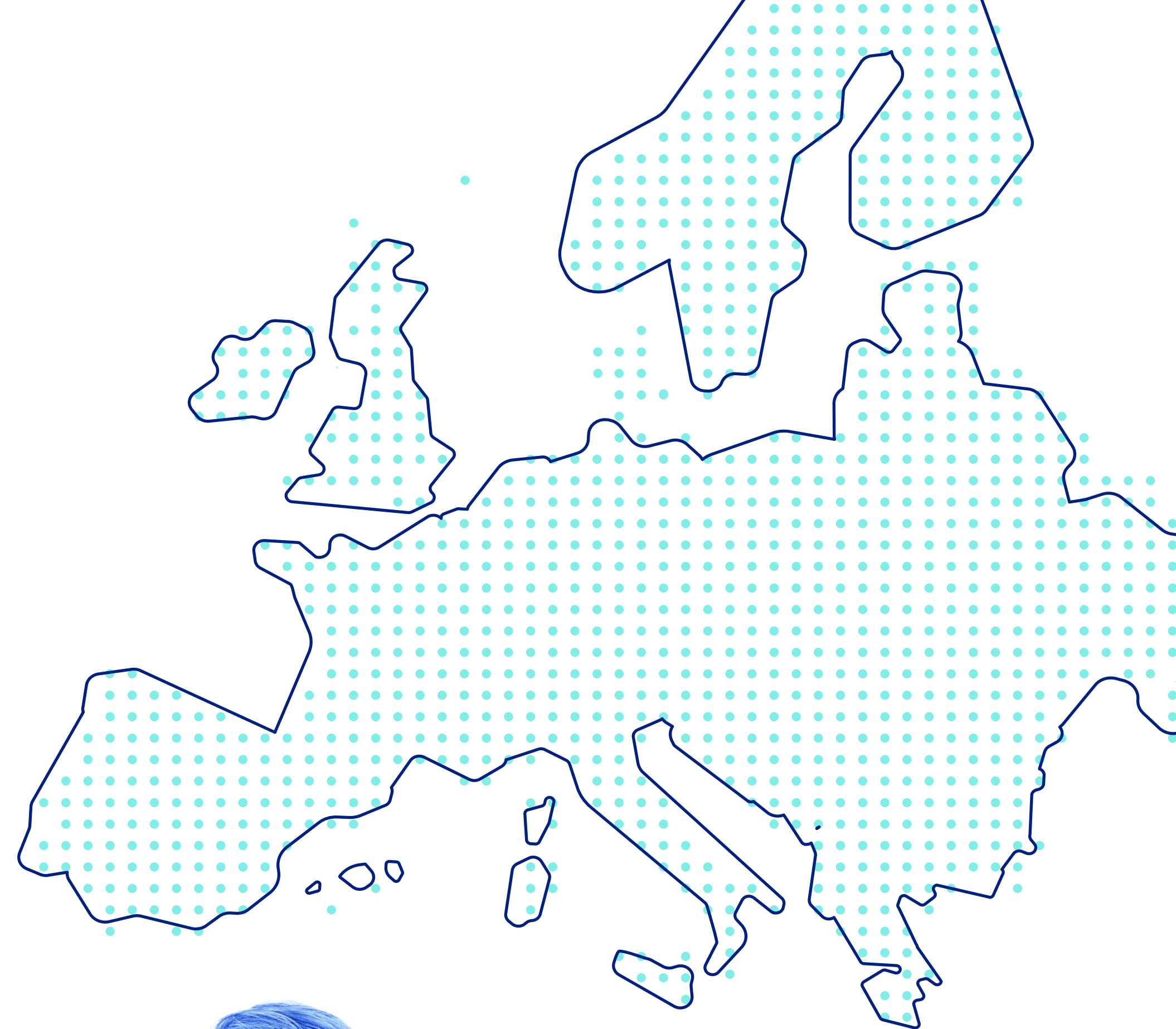

To niełatwy moment dla Europy. Pandemia Covid-19, agresja Rosji na Ukrainę oraz niekończący się konflikt na Bliskim Wschodzie, coraz trudniejsza sytuacja geopolityczna, wyzwania związane z zieloną transformacją oraz postępującą w zawrotnym tempie transformacją cyfrową. Wysokie ceny energii, niestabilne otoczenie regulacyjne, nadmiar przepisów, a także deficyt siły roboczej i kompetencji, tworzą niekorzystne dla europejskich przedsiębiorstw warunki, utrudniające inwestycje oraz hamujące wzrost gospodarczy. Potrzebujemy mądrej strategii dla Europy, aby zapewnić rozwój, poprawić (pogarszającą się od dłuższego czasu) konkurencyjność europejskich firm oraz dobrobyt obywateli.

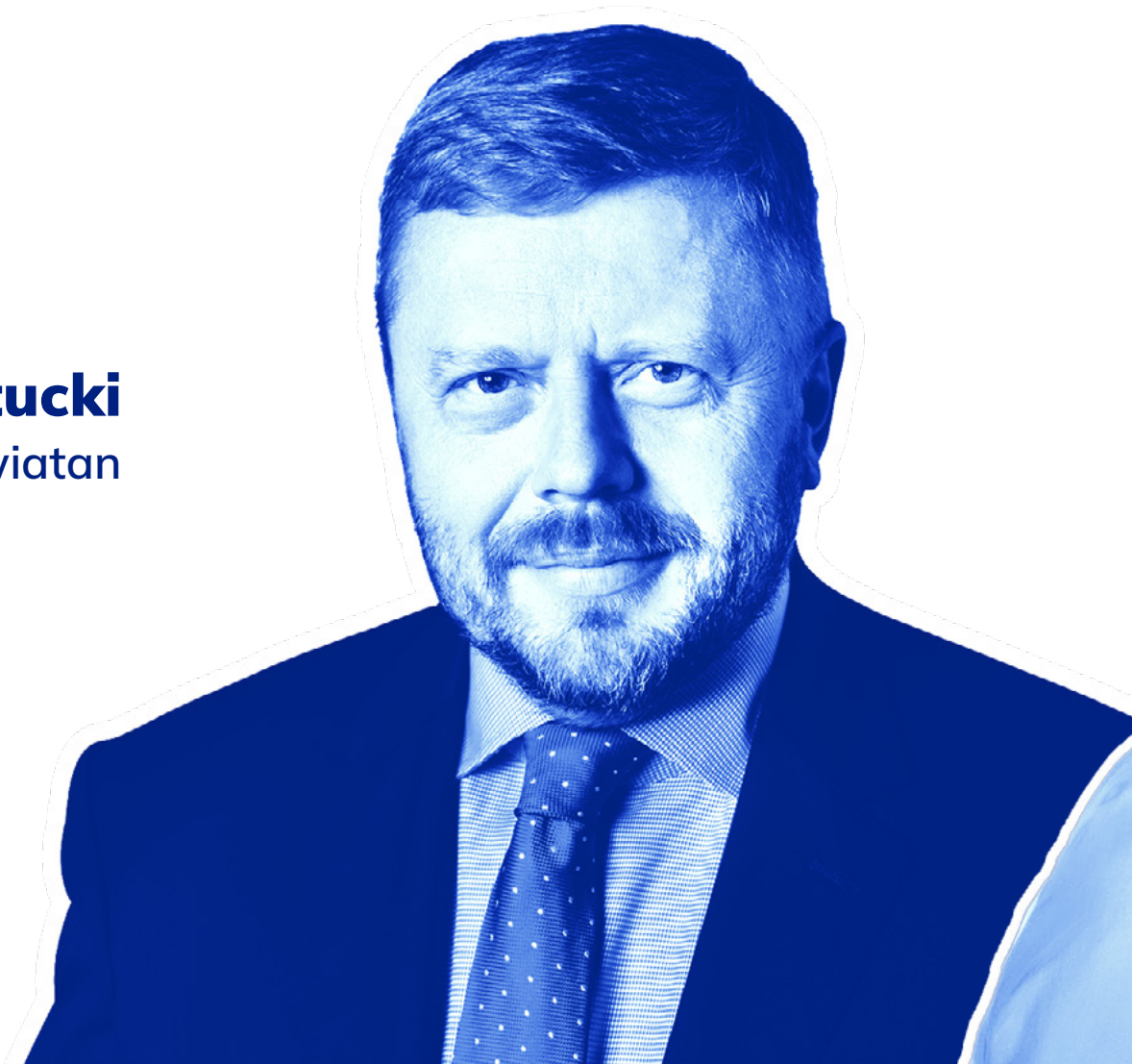
1 stycznia 2025 r. Polska na pół roku obejmie przewodnictwo w Radzie Unii Europejskiej. Będzie to pierwsza prezydencja nowego cyklu legislacyjnego, z nowym Parlamentem Europejskim oraz Komisją Europejską. To daje Polsce unikalną szansę wpływu na kształtowanie dokumentów strategicznych i programowych instytucji unijnych, które będą wyznaczały kierunek rozwoju Wspólnoty w kolejnych latach.

Konfederacja Lewiatan deklaruje chęć wsparcia administracji rządowej w przygotowaniach oraz realizacji przewodnictwa Polski. Deklarujemy również chęć wsparcia w relacjach z biznesem europejskim, w ramach naszej działalności w BusinessEurope oraz Europejskim Komitecie Ekonomiczno-Społecznym.

Od momentu akcesji Polski do UE minęło już dwadzieścia lat. To był czas rozwoju i modernizacji naszego kraju. W tym decydującym dla Europy czasie, kiedy za wschodnią granicą Unii toczy się wojna, powinniśmy podzielić się naszym doświadczeniem i mocno zaangażować we wsparcie nowych państw kandydujących do UE, zwłaszcza Ukrainy.

Maciej Witucki
prezydent Konfederacji Lewiatan

dr Henryka Bochniarz
przewodnicząca Rady Głównej
Konfederacji Lewiatan

W związku z nowym cyklem instytucjonalnym w Unii Europejskiej, Konfederacja Lewiatan przedstawia postulaty biznesu, które mamy nadzieję będą stanowiły inspirację dla kształtowania polityki unijnej w kolejnych latach, również w okresie prezydencji Polski w Radzie UE.

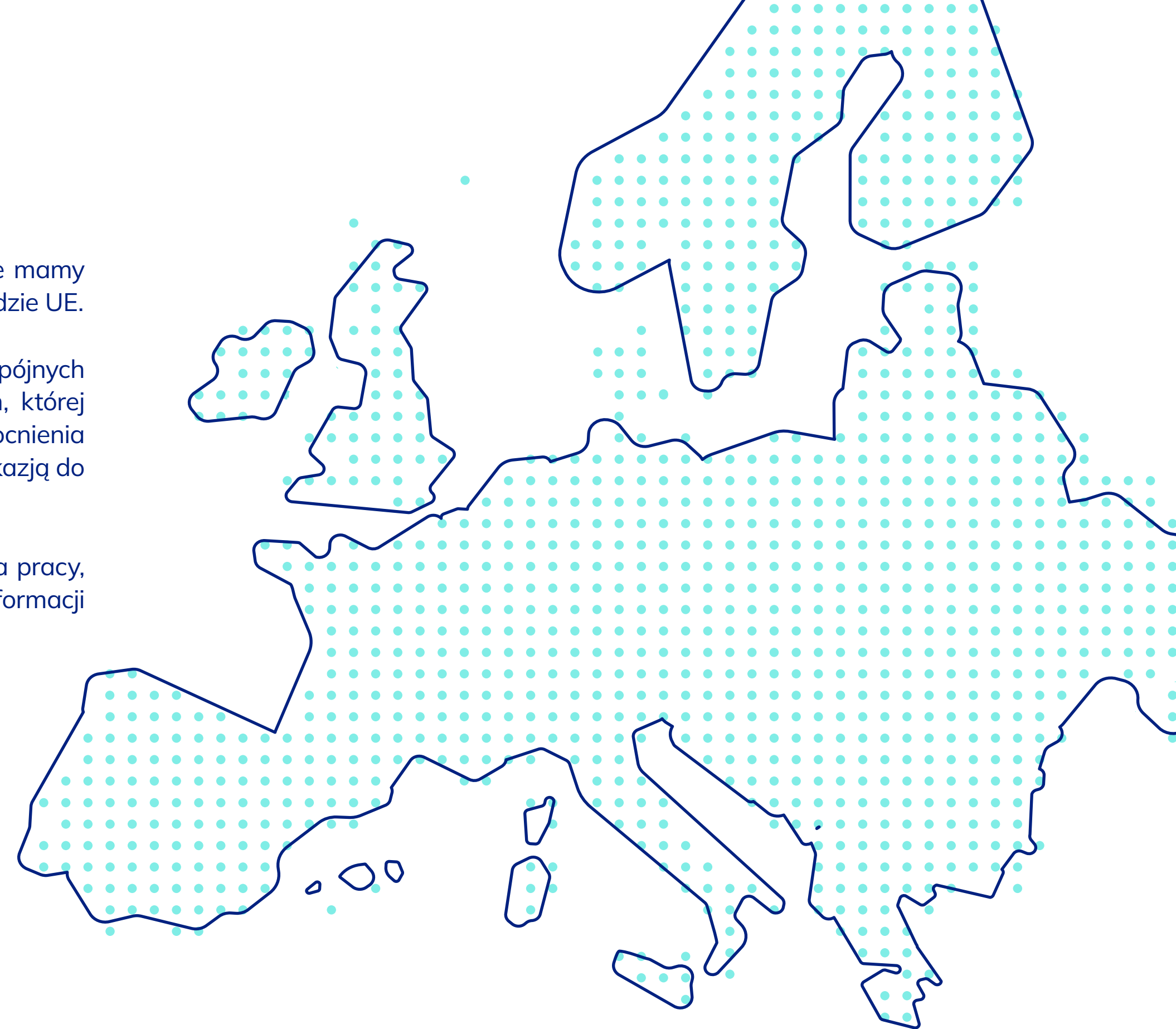
Są one owocem szerokich konsultacji z przedsiębiorcami oraz ekspertami z różnych sektorów gospodarki. Wiele z nich jest spójnych z priorytetami federacji biznesu europejskiego BusinessEurope, zrzeszającej organizacje pracodawców z państw europejskich, której jesteśmy członkiem. Część priorytetów uwzględnia polską specyfikę, która jest szczególnie ważna w kontekście konieczności wzmocnienia głosu polskiego biznesu w europejskim procesie decyzyjnym. Mamy nadzieję, że polska prezydencja w Radzie UE będzie również okazją do wzmocnienia roli Polski na poziomie unijnym.

Naszym celem jest zaprezentowanie propozycji, które będą stymulowały wzrost gospodarczy, unijne innowacje, tworzyły miejsca pracy, przy równoczesnym szacunku dla zrównoważonego rozwoju. Europejski Zielony Ład, będący ambitnym planem UE na rzecz transformacji kontynentu, musi zostać uzupełniony kompleksową polityką przemysłową, która wesprze europejski biznes w tym procesie zapewniając jednocześnie konkurencyjność Europy. UE potrzebuje długoterminowej strategii wzrostu.

Chcemy również zwrócić uwagę na obszary, w których, z uwagi na coraz trudniejszą i bardziej niebezpieczną sytuację geopolityczną, Europa musi wykazać się większą determinacją, jak w przypadku budowy potencjału obronnego i wzmocnienia bezpieczeństwa, oraz wsparcia kandydatów do członkostwa, w tym Ukrainy.

Nowy mandat w UE to okazja do przededefiniowania i dostosowania unijnej strategii do dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej i politycznej na świecie. Poniższe postulaty to wkład Konfederacji Lewiatan w dyskusję na temat przyszłych kierunków jej rozwoju.

Zachęcamy do lektury!

Kinga Grafa

Luana Żak

Lech Piławski

Ewelina Augustyniak

Europa przyjazna dla biznesu

- Apelujemy o działania, które wzmocnią konkurencyjność firm europejskich oraz **przyniosą stabilność i pewność regulacyjną**, w ramach programu na rzecz lepszego stanowienia prawa.
- Postulujemy o **uproszczenie unijnych przepisów i zmniejszenie obciążeń dla przedsiębiorstw** poprzez przeprowadzanie rzetelnych ocen skutków regulacji.
- Niezbędna jest ochrona rynku wspólnotowego poprzez **zapewnienie harmonizacji unijnego prawa** i niedopuszczanie do wprowadzania regulacji krajowych różnicujących rynki poszczególnych krajów UE. Konieczne też jest zadbanie o **skuteczne egzekwowanie nowych przepisów**.

Europa aktywna na arenie międzynarodowej

- Podkreślamy konieczność **sfinalizowania umów o wolnym handlu** z kluczowymi partnerami handlowymi np. dotyczących dostępu do energii i surowców krytycznych.
- Podkreślamy również potrzebę **zwiększenia partnerstw handlowych i technologicznych** (np. z USA i Indiami) poprzez konkretne cele dotyczące ułatwień w handlu, standaryzacji, rozwoju technologicznego i odporności łańcucha wartości.
- Podkreślamy potrzebę **promowania ściślejszej współpracy transatlantyckiej, mającej kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa i dobrobytu obu partnerów**. Współpraca USA i UE powinna iść w kierunku umożliwienia handlu i inwestycji w ekologiczne towary, technologie i usługi, a także wspierania bezpiecznej łączności na całym świecie.

Europa wzrostu dla firm i obywateli

- Apelujemy o wprowadzenie **rozwiązań przyjaznych dla innowacji**, m. in. otoczenia regulacyjnego oraz zachęt dla firm.
- Podkreślamy konieczność **wzmocnienia jednolitego rynku UE**, który jest naszym najcenniejszym atutem. Ostatnie 30 lat pokazało, że jest on kluczowym czynnikiem, napędzającym wzrost gospodarczy, miejsca pracy, innowacje i konkurencyjność oraz podnoszącym poziom życia Europejczyków.
- **Silny rynek wewnętrzny zwiększa naszą odporność na kryzysy**. Jest narzędziem UE pozwalającym eliminować strategiczne zależności, co jest kluczowe w obecnej sytuacji geopolitycznej.

Europa budująca swoje zdolności obronne

- W obliczu globalnych wyzwań Unia Europejska musi stać się **silniejszym i bardziej wiarygodnym gwarantem bezpieczeństwa**. Podkreślamy konieczność **wzmocnienia europejskiej polityki obronnej**. Bezpieczeństwo i stabilność są podstawą dobrze funkcjonującego społeczeństwa oraz silnej i dobrze prosperującej gospodarki.
- Potrzebujemy **większych i efektywniejszych wydatków na obronność**.
- Apelujemy o **ożywienie europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego**. Ważne jest zwiększenie inwestycji w **rozbudowę konkurencyjnego i innowacyjnego przemysłu obronnego w Europie**.
- Kluczowe będzie stworzenie **efektywnego instrumentu umożliwiającego dokonywanie wspólnych zamówień** na produkty obronne w UE.

Europa wspierająca akcesję nowych członków

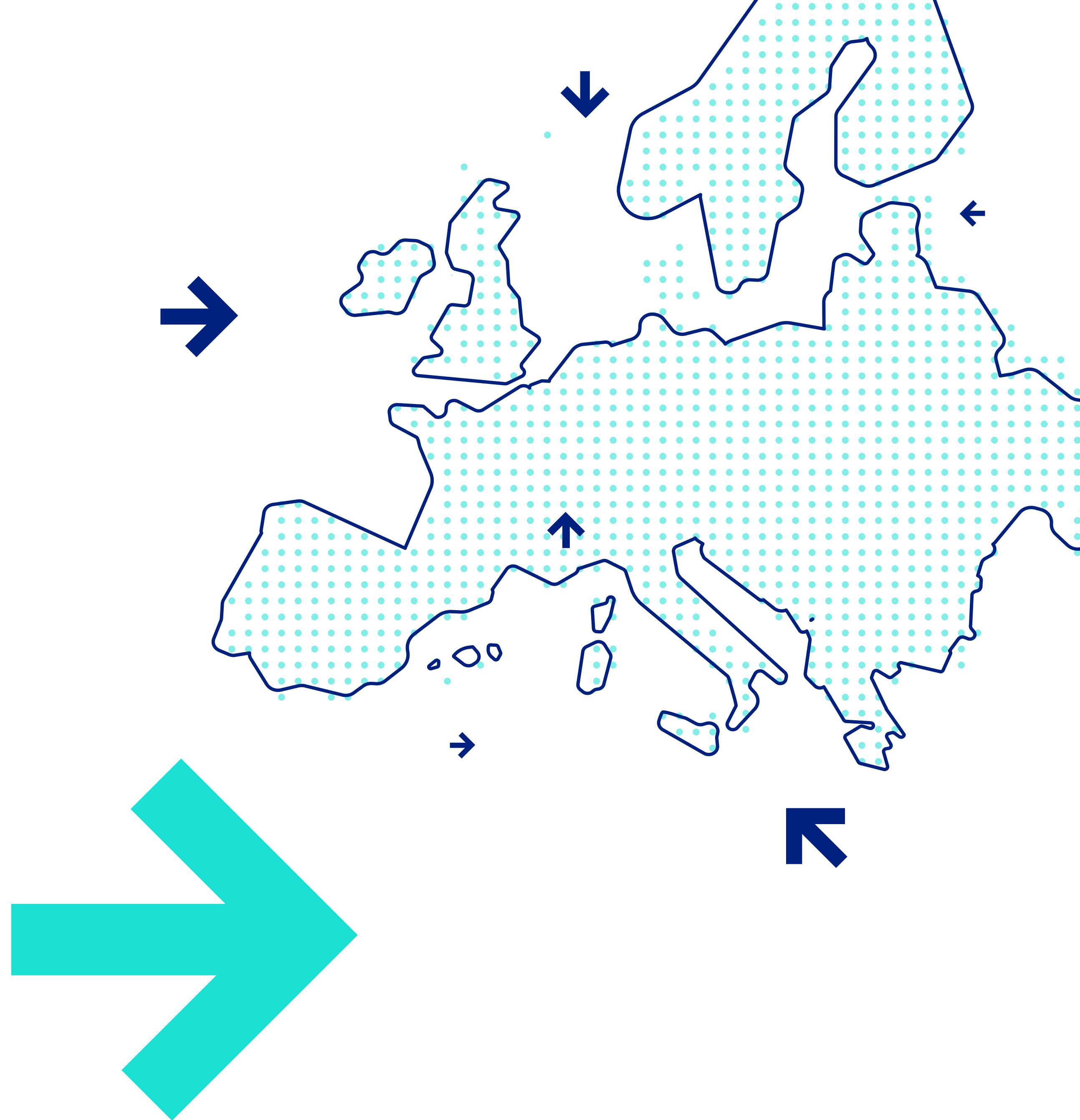
Każde z dotychczasowych rozszerzeń UE stanowiło dla niej **nowy impuls dla rozwoju gospodarczego** otwierając nowe rynki i możliwości integracji. Tak było też w roku 2004, kiedy UE przyjęła 10 krajów Europy Środkowo-Wschodniej i Południowej, w tym Polskę, a następnie Bułgarię, Rumunię i Chorwację. Każde rozszerzenie niesie ze sobą również **wyzwania i trudności**, chociażby większą konkurencję o ograniczone wspólnotowe środki unijne. Niemniej **korzyści zawsze przeważały nad kosztami** i tak należy patrzeć na kolejne planowane rozszerzenie o kraje Europy Wschodniej i Południowej.

Dlatego też istotnym celem naszej prezydencji powinno być **wspieranie przystąpienia Ukrainy, Mołdawii i Gruzji do Unii Europejskiej**. Konieczne jest wspieranie działań mających na celu pomoc tym krajom w spełnieniu niezbędnych kryteriów członkostwa w UE, w tym:

- **Oferowanie programów budowania potencjału:** Pomoc w budowaniu ich zdolności administracyjnych w celu skutecznego wdrażania przepisów i polityk UE.
- **Promowanie reform:** Wspieranie reform demokratycznych, rządów prawa i ochrony praw człowieka w tych krajach.
- **Ułatwianie handlu i współpracy gospodarczej:** Wzmocnienie więzi gospodarczych poprzez umowy handlowe, wsparcie inwestycyjne i dostęp do rynku w celu pobudzenia rozwoju gospodarczego w tych krajach.
- **Zaangażowanie w dialog dyplomatyczny:** Utrzymywanie otwartych kanałów komunikacji w celu rozwiązywania problemów, przekazywania informacji na temat postępów procesu akcesyjnego.

dr Andrzej Rudka

W obliczu kryzysu energetycznego i środowiskowego, kiedy dostępność do paliw i energii zostały ograniczone, a koszty wytwarzania energii przez to znacznie wzrosły, wykorzystanie lokalnych zasobów energii, w tym źródeł odnawialnych, gospodarka obiegu zamkniętego oraz transformacja energetyki nabierają nowego znaczenia. Sektor energetyczny jest strategiczny nie tylko dla poszczególnych krajów członkowskich, ale i całej Unii Europejskiej. Konieczne jest więc stworzenie kompleksowej strategii rozwoju wspólnego rynku energii UE.

Europejski Zielony Ład stanowi ogromne wyzwanie dla wszystkich branż i firm, szczególnie dla małych i średnich przedsiębiorstw, które potrzebują wsparcia w implementacji tych zmian. Kolejnym krokiem powinno być stworzenie Europejskiego Ładu Przemysłowego, który wzmocni globalną konkurencyjność europejskiego przemysłu. Polska prezydencja powinna zatem skoncentrować się na stworzeniu sprzyjającego środowiska do realizacji ambitnych celów zielonej transformacji, dbając o konkurencyjność przemysłu oraz zapewnienie jak najwyższego poziomu bezpieczeństwa energetycznego. Niezwykle ważne jest także wsparcie finansowe dla przedsiębiorców w okresie zmian.

Jakub Safjański

Paulina Grądzik

Jan Ruszkowski

Piotr Mazurek

Europa niezależna energetycznie i konkurencyjna

- Podkreślamy konieczność prowadzenia dalszych działań, mających na celu **zapewnienie niezależności energetycznej i konkurencyjności UE**, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego klimatu inwestycyjnego i ochrony rynku wewnętrznego.
- **Należy utworzyć "Strategię energetyczną UE", aby uczynić Europę jednym z najtańszych dostawców energii elektrycznej**; wzmocnić dostawy energii odnawialnej i niskoemisyjnego wodoru o konkurencyjnych kosztach.
- Zgodnie z Europejskim Prawem Klimatycznym, wyznaczone zostaną przejściowe cele redukcji emisji gazów cieplarnianych na 2040 rok. Apelujemy o to, aby przy pracach nad wnioskiem legislacyjnym Komisji wykonana została **pełna ocena wpływu regulacji, a proces był możliwie jak najbardziej transparentny**. Stabilność oraz przewidywalność prawa krajowego i polityki regulacyjnej są niezwykle istotne dla spełnienia celów polityki klimatycznej UE 2040.
- **Zwracamy uwagę na konieczność dalszej współpracy z instytucjami UE, w związku z nadchodzącą transpozycją większości aktów prawnych wchodzących w skład pakietu „Fit for 55”, aby dokończyć prace nad tymi projektami, które obecnie zostały wstrzymane**, np. rewizją dyrektywy podatkowej (ETD), tak aby w efekcie powstały spójne ramy prawne dla dekarbonizacji gospodarki UE z korzyściami dla obywateli.
- **Sprawiedliwa transformacja energetyczna musi być wspierana i promowana** w państwach, które ze względu na swoje uwarunkowania historyczne wymagają dedykowanych narzędzi i środków w celu dekarbonizacji systemu energetycznego i ważnych sektorów gospodarki.
- Mając na uwadze rosnące zapotrzebowanie na energię elektryczną uważamy, że potrzebna jest dyskusja na temat tego **jak instalacje służące do wytwarzania energii odnawialnej i sieci, do których one są przyłączone, będą oceniane z perspektywy bezpieczeństwa państw członkowskich**. Czy państwa będą dążyły do tego, aby te instalacje stały się częścią krajowej infrastruktury krytycznej? Jeśli tak, to co to będzie oznaczać zarówno dla właścicieli/operatorów, jak i dla samych instalacji? Czy planowane jest wypracowanie ogólnoeuropejskich wspólnych zasad dla zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa instalacji i sieci?

Europa inwestująca w OZE

- **Apelujemy o promowanie długoterminowych rozwiązań pozwalających na efektywną kosztowo dekarbonizację gospodarek UE, w oparciu przede wszystkim o odnawialne źródła energii, gazowe paliwa odnawialne (np. zielony wodór), a także inicjatywy wyróżniające rynkowe mechanizmy zakupu energii ze źródeł odnawialnych dla przemysłu, np. poprzez umowy PPA.**
- **Podkreślamy potrzebę wsparcia otoczenia regulacyjnego dla rozwoju i przebudowy sieci dystrybucyjnych i przesyłowych wraz z rozwiązaniami**, szczególnie w zakresie finansowania inwestycji i modernizacji, niepowodującymi przenoszenia całości skutków tego rozwoju na odbiorców oraz w zakresie dostępu OZE do sieci. W tym kontekście potrzebna jest weryfikacja obecnych modeli regulacyjnych pod kątem kształtowania opłat za korzystanie z sieci.
- **Podkreślamy potrzebę wypracowania modelu dla całej UE w zakresie opłat z tytułu ograniczenia produkcji źródeł, głównie OZE.** Wraz ze wzrostem zainstalowanych mocy, przy braku przyrostu zużycia energii przez odbiorców, problem będzie narastał i potencjalnie może doprowadzić do konfliktu pomiędzy operatorami sieci, odbiorcami i wytwórcami w zakresie tego, kto i w jakiej wysokości powinien ponosić koszty redysponowania wytwarzania. Unijne rozwiązanie powinno z jednej strony dostarczyć sygnały inwestycyjne dla nowych technologii i usług (magazynowanie, elastyczność, etc.), zapewnić zrównoważone otoczenie dla inwestycji w nowe moce wytwórcze, a z drugiej strony dostarczyć dodatkowych impulsów dla dalszej rozbudowy sieci, planowania względem przyszłych inwestycji i skoordynowanych działań na rzecz przyłączy.
- Istotnym długoterminowym priorytetem powinno być również **wdrożenie odpowiednich ram regulacyjnych w celu ułatwienia współpracy regionalnej w zakresie rozbudowy sieci.** Zwiększenie udziału połączeń transgranicznych poprawia pewność zasilania odbiorców energii elektrycznej, podnosi niezawodność sieci oraz poprawi warunki wyprowadzenia mocy dla dużych źródeł lokalizowanych na północy kraju, umożliwiając przyłączenia do sieci większej liczby obiektów OZE. Większa wymiana energii z krajami ościennymi sprzyja urynkowaniu cen energii.
- **Rozbudowana biurokracja i skomplikowane procedury wydawania pozwoleń znacząco hamują rozwój OZE.** Przykładem może być otworzona na początku października elektrownia słoneczna Przykona PV o mocy 200 MW. Pomimo krótkiego okresu budowy (wrzesień 2022 - wrzesień 2023), proces uzyskania niezbędnych zezwoleń i rozwiązywania kwestii biurokratycznych trwał 6 lat! **Apelujemy o uproszczenie i skrócenie tych procedur oraz ujednolicenie i ustandaryzowanie przepisów dotyczących lokowania inwestycji w OZE na poziomie UE.** Konieczne jest pilne i konsekwentne wdrożenie zmienionej dyrektywy (UE) 2023/2413 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (RED).
- **Rozwój sektora magazynowania energii jest kluczowy dla skutecznego wykorzystania wzrostu udziału energii odnawialnej w miksie wytwórczym.** Apelujemy o wsparcie w przyspieszeniu rozwoju infrastruktury magazynowania energii, co umożliwi bardziej efektywne zarządzanie zróżnicowanymi profilami generacji i zapotrzebowania. Elektryfikacja i łączenie sektorów będą mieć rosnące znaczenie w podnoszeniu zdolności integracji wysokiego udziału OZE w elektroenergetyce, i w tym kontekście magazynowanie energii w różnorodnych nośnikach oraz w systemach ciepłowniczych.

Europa promująca zielone innowacje

- **Uważamy, że ważne jest opracowanie krajowych strategii transformacji przemysłu**, w ramach których zostaną określone możliwości wprowadzenia nowych, innowacyjnych rozwiązań wpływających na ograniczenie emisji CO₂ z przemysłu, np. materiałów budowlanych. Na tej podstawie mógłby zostać przyjęty budżet na realizację wsparcia dla przemysłu, a UE i państwa członkowskie mogłyby określić instrumenty prawne i organizacyjne zapewniające realizację polityki przemysłowej.
- **Proponujemy utworzenie ogónoeuropejskiego programu dla transformacji przemysłu analogicznego do KPO**, z podobnymi mechanizmami finansowania, lecz zdecydowanie bardziej transparentnego w zakresie udziału inwestorów w planowaniu krajowych projektów i reform.
- **Apelujemy o zapewnienie mechanizmów wsparcia przedsiębiorców we wdrażaniu Zielonego Ładu**, np. finansowego (fundusze unijne, dostęp do klarownej informacji o źródłach finansowania), eksperckiego (szkolenia, baza ekspertów, firm doradczych), itp.

GOSPODARKA O OBIEGU ZAMKNIĘTYM

Europa gospodarką o obiegu zamkniętym

- **UE powinna podejść ambitnie do przepisów ROP**, które są obecnie bardzo rozdrobnione. Producenci muszą rejestrować się, składać sprawozdania i uiszczać opłaty w każdym państwie członkowskim, w którym umieszczają nawet niewielkie ilości sprzedawanych produktów (np. w przypadku sprzedaży online z innego kraju). Dlatego apelujemy o **harmonizację tych przepisów, w szczególności w zakresie rejestru ROP "w jednym miejscu"** (tzw. one-stop-shop lub jedno okienko, podobnie jak ma to miejsce w przypadku przepisów podatkowych dot. VAT), **co umożliwiłoby MŚP wypełnienie obowiązków rejestracyjnych w jednym miejscu dla całej UE**. Apelujemy również o wyłączenia dla mikroprzedsiębiorstw, takie jak te przyjęte w rozporządzeniu w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych.
- Apelujemy o uznanie **kluczowej roli chemikaliów** w realizacji **celów Europejskiego Zielonego Ładu**.
- Apelujemy o **inwestycje i możliwości finansowania** dla dużych **projektów przetwarzania, produkcji i recyklingu krytycznych surowców przemysłowych i materiałów do baterii**.
- **Zwracamy uwagę na to, że regulacje powinny odzwierciedlać postęp techniczny**. Już istniejące i stale rewidowane regulacje sektorowe i okołosektorowe wymagają wielu elementów oznakowania, w tym takich, które mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa oraz odpowiedniej informacji dla konsumentów. Dodatkowo, Zielony Ład i inne regulacje (w tym: PPWR, ESPR, rewizja REACH w obszarze mikroplastików) wprowadzają szereg nowych obowiązków w zakresie oznakowania produktów. W efekcie łączna liczba elementów oznakowania staje się niemożliwa do umieszczenia na opakowaniach produktów. **Cyfryzacja pozwala na umieszczenie części elementów oznakowania w wersji cyfrowej, dlatego apelujemy o wzmocnienie rozwoju innowacji i digitalizacji**.

SEKTOR ZDROWIA

Jako Konfederacja Lewiatan stoimy na stanowisku, że **należy pogłębiać Europejską Unię Zdrowotną**. Prace zapoczątkowane trudnymi doświadczeniami pandemii Covid-19 należy kontynuować, żeby wzmocnić systemy ochrony zdrowia w Unii Europejskiej. Jest to szczególnie istotne w kontekście starzejącego się społeczeństwa europejskiego i deficytów kadr medycznych w Europie. Już dziś w Polsce jest około 10 mln osób powyżej 60 roku życia, a do 2030 będzie ich niemal 14 mln. **Podobne trendy istnieją w całej Europie. Już w 2050 r. 30 proc. populacji europejskiej będzie w grupie wiekowej 65+. W 2050 roku koszty starzenia się społeczeństw w Unii Europejskiej sięgną ponad 25 proc. Produktu Krajowego UE.**

Kolejnym ważnym postulatem jest **przekazywanie nowych uprawnień farmaceutom**, do których statystyczny obywatel ma najłatwiejszy dostęp, a także zwiększanie świadomości obywateli w kontekście profilaktyki zdrowotnej i tego jak samodzielnie dbać o swoje zdrowie. Dane Komisji Europejskiej z 2019 r. pokazują, że kraje UE wydają średnio tylko 2,9% swoich budżetów w zakresie opieki zdrowotnej na profilaktykę, natomiast blisko 70% przeznaczają na leczenie i opiekę długoterminową nad chorobami, którym w dużej mierze można zapobiec. W świetle tych danych ważne jest, aby systemowe podejście do opieki zdrowotnej uwzględniało obok leczenia, również profilaktykę i promocję samodzielnego dbania o własne zdrowie.

Apelujemy również o kontynuowanie działań w zakresie **wzmacniania produkcji leków krytycznych w UE**. Instytucje unijne zainteresowane są tym zagadnieniem jako elementem wzmocnienia autonomii strategicznej UE. Obecnie 80% substancji czynnych wykorzystywanych do produkcji leków jest produkowana poza terenem UE. Europejska Agencja Leków opublikowała w grudniu 2023 r. listę leków krytycznych, w kwietniu 2024 r. ruszyły prace Europejskiego Sojuszu Leków Krytycznych, a prezydencja belgijska w Radzie Unii Europejskiej podkreśliła potrzebę stworzenia aktu legislacyjnego wzmocniającego produkcję leków w UE. Te prace powinny zostać w najbliższych miesiącach zintensyfikowane, aby jak najszybciej zapewnić bezpieczeństwo lekowe pacjentów w Europie.

Kacper Olejniczak

Europa pogłębiająca Unię Zdrowotną

- W kontekście nadchodzących wyzwań demograficznych w całej Unii Europejskiej, **apelujemy o przygotowanie spójnego zestawu polityk zarówno na szczeblu europejskim, jak i na szczeblach krajowych, które będą wspierać planowanie i kształtowanie polityki na rzecz aktywnego i zdrowego starzenia się, przy jednoczesnym dbaniu o dobrą alokację zasobów w ochronie zdrowia.**
- **Apelujemy o działania, które zaadresują problem pogłębiających się dysproporcji między regionami**, choćby w wyniku szybszego starzenia się i odpływu ludności w wieku produkcyjnym w słabiej rozwiniętych gospodarczo regionach UE.
- **Apelujemy również o działania, których celem będzie poprawa jakości i dostępności opieki zdrowotnej.** W Polsce dostępność opieki medycznej jest niska. Wynika to głównie ze zbyt małej liczby personelu medycznego, w szczególności lekarzy specjalistów. Według ostatniego raportu OECD „Health at a Glance 2023” w Polsce na każdy 1 tys. mieszkańców przypada 3,4 praktykującego lekarza (przy średniej dla krajów OECD wynoszącej 3,7) oraz 5,7 praktykujących pielęgniarek (przy średniej dla krajów OECD wynoszącej 9,2).
- Problem z dostępnością opieki medycznej niwelują **apteki, które jako placówki łatwo dostępne dla pacjentów, mogą stać się narzędziem wspierającym służbę zdrowia.** OECD szacuje, że w Europie 58% obywateli posiada aptekę w zasięgu 5 minutowego spaceru, a farmaceuta to ten z zawodów medycznych, do których pacjent ma najszybszy i najwygodniejszy dostęp. Farmaceuci cieszą się zaufaniem lokalnych społeczności i dlatego należy rozszerzyć ich ekspercką rolę, by odciążyć innych pracowników systemu opieki zdrowotnej. Już dziś pełnią także rolę osób, które są w stanie ocenić zasadność farmakoterapii pacjentów, a bezsprzecznie mogą też pełnić rolę w edukacji zdrowotnej pacjentów oraz we wspieraniu ich w radzeniu sobie z niektórymi dolegliwościami. **Dlatego apelujemy o uwzględnienie roli aptek w unijnych programach zdrowia publicznego oraz wsparcie rozwoju usług aptecznych w państwach członkowskich.**
- **Ważne jest również wzmocnienie roli innych zawodów medycznych, w tym pielęgniarek i położnych,** które mogą wspomóc lekarzy swoimi kompetencjami, co może istotnie wpłynąć na rozładowanie kolejek. Działania nakierowane na wspieranie pacjenta w odpowiednim leczeniu oraz kontrolowanie wyników stosowanych terapii, są kluczowe dla odciążenia placówek pierwszego kontaktu.

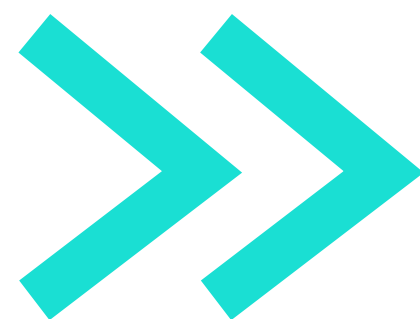
Europa traktująca digitalizację jako szansę na rozwój self-care

- W reakcji na wytyczne Komisji Europejskiej zawarte w strategii „Europa na miarę ery cyfrowej”, Polska, dysponując już krajowym systemem cyfrowych rozwiązań, może odegrać aktywną rolę w dyskusji na temat usług cyfrowych w sektorze zdrowia w Unii Europejskiej. **Dlatego apelujemy o wdrożenie Europejskiej Przestrzeni Danych Zdrowia, co stworzy szansę na pogłębioną debatę na temat roli i znaczenia usług cyfrowych w promowaniu zdrowia jednostki.** Od monitorowania zaleceń dotyczących profilaktyki, poprzez motywowanie do zdrowszego stylu życia, aż po skuteczne leczenie chorób przewlekłych i przekazywanie informacji zwrotnych dla świadczonych usług – te usługi mogą stanowić wsparcie na każdym etapie opieki zdrowotnej.
- Rekomendujemy podjęcie działań na rzecz **rozwoju i integracji systemów danych w celu wymiany informacji między przedstawicielami różnych zawodów medycznych, w tym farmaceutów.** Współdzielenie informacji między profesjonalistami pozwoli na lepsze zrozumienie i wsparcie w zakresie samodzielnego leczenia. Apelujemy również o **upowszechnienie wykorzystania nowoczesnych narzędzi, takich jak aplikacje na smartfony i smartwatche, w celu wsparcia pacjenta w zarządzaniu własnym zdrowiem, profilaktyką i holistyczną dbałością o własne zdrowie.**

Europa wspierająca edukację zdrowotną obywateli

- Wiedza dotycząca samodzielnego dbania o zdrowie powinna być dostępna dla wszystkich obywateli. **Dlatego rekomendujemy wdrożenie szeroko zakrojonych programów edukacyjnych**, które obejmują różne grupy wiekowe i etapy życia, począwszy od szkoły podstawowej aż po wiek senioralny. Kadra medyczna powinna być przeszkolona w zakresie wspierania i promowania opieki własnej jako uzupełnienia tradycyjnej opieki medycznej.
- **Uwzględnienie samodzielnego radzenia sobie z lekkimi dolegliwościami w strategicznych dokumentach dla krajowej i europejskiej polityki zdrowotnej jest istotnym krokiem w kierunku zrównoważonej i kompleksowej opieki zdrowotnej.**
- **Uważamy, że konieczne jest opracowanie programów edukacyjnych na temat opieki własnej, które będą integralną częścią narodowej i europejskiej strategii zdrowotnej.** Takie programy powinny dostarczać informacji na temat skutecznych metod samodzielnego zarządzania zdrowiem oraz promować zdrowy styl życia.

Europa autonomiczna i odporna w zakresie bezpieczeństwa lekowego

- Wydarzenia ostatnich lat związane z pandemią Covid-19 oraz wojną za naszą wschodnią granicą, pokazały jak krytyczne jest bezpieczeństwo lekowe. Stało się jasne, że Europa musi uniezależnić się od produkcji API w krajach Dalekiego Wschodu. Dalsza zależność produkcyjna stanowi zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa europejskich oraz polskich pacjentów. **Dlatego uważamy, że przywrócenie produkcji API i leków gotowych do Europy powinno być strategicznym celem wszystkich instytucji europejskich**, wyrażonych już w dokumentach kierunkowych takich jak:
  - opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z grudnia 2023 r.
  - deklaracja wersalska Rady z dn. 11 marca 2022 r.
  - rezolucja Parlamentu Europejskiego o brakach leków z dn.17 września 2020 r.
  - strategia farmaceutyczna Komisji Europejskiej z dn. 25 listopada 2020 r.
    - i innych.
- **Krajowy i europejski przemysł farmaceutyczny dysponuje rozległymi możliwościami produkcyjnymi** w zakresie wytwarzania wysokiej jakości leków w całej Europie. Ma znaczący wkład w europejską gospodarkę poprzez zwiększenie podaży leków na bardziej konkurencyjnym rynku, zmniejszanie presji na publiczne i prywatne budżety na opiekę zdrowotną, tworzenie nowych miejsc pracy oraz możliwości produkcyjne i inwestycyjne. Zapewnia bezpośrednio zatrudnienie dla blisko 200 tysięcy wykwalifikowanych pracowników związanych z nową technologią wysokiej jakości oraz generuje ponad pół miliona pośrednich miejsc pracy.
- Dostęp do leków oraz silny i niezależny przemysł farmaceutyczny są gwarantem bezpieczeństwa lekowego dla obywateli krajów europejskich.
- **W związku z tym, apelujemy o jak najszybsze przygotowanie i wdrożenie dedykowanego europejskiego aktu legislacyjnego zawierającego zachęty finansowe i regulacyjne do utrzymania i przenoszenia produkcji API i leków gotowych do Europy (API Act).**

Wiążemy duże nadzieje z tym, że **nowa Komisja Europejska będzie kontynuować kurs wyznaczony przez obecny gabinet i traktować cyfryzację, obok zielonej transformacji, jako obszar priorytetowy**. Prezydencja Polski w UE ma szansę być pierwszą, w ramach której ujrzą światło dzienne konkretne projekty zmian prawnych, rzutujące na cyfrowy rynek europejski.

W kontekście dynamizującego się rozwoju sztucznej inteligencji oraz technologii kwantowych, Europa staje w obliczu potrzeby zwiększenia swojego znaczenia w tych obszarach. Priorytetowym zadaniem jest **wypracowanie spójnej i zharmonizowanej strategii dotyczącej sztucznej inteligencji**, uwzględniającej kompleksowe aspekty ekonomiczne, społeczne oraz etyczne. W naszej ocenie, prezydencja Polski może stanowić kluczową okazję do inicjowania działań promujących innowacyjność oraz kreowania otoczenia sprzyjającego dla dalszego rozwoju tych zaawansowanych technologii.

Dla wzmocnienia konkurencyjności Cyfrowej Europy konieczne jest ograniczenie barier dla jednolitego rynku, harmonizacja i implementacja regulacji, dostrzeganie różnych modeli biznesowych działalności firm, skupienie się na zarządzaniu i wdrożeniu, promując jednocześnie otwartą Europę.

**Aleksandra
Musielak**

Eliza Turkiewicz

Europa otwarta i strategicznie odporna

- **Apelujemy o to, aby w przypadku obecnych i przyszłych przepisów dotyczących technologii, ważna była regulacja ryzyka związanego z technologią, a nie samej technologii. Nie mniej istotne jest konsekwentne egzekwowanie prawa i standardów względem firm spoza UE działających na terytorium UE.** Firmy działające na cyfrowym rynku wewnętrznym UE muszą przestrzegać jednolitych przepisów regulujących funkcjonowanie na tym rynku, w tym przede wszystkim kluczowych regulacji, takich jak Digital Markets Act i Digital Services Act, których celem jest m.in. łagodzenie systemowych ryzyk, które mogą kreować globalne podmioty, ochrona europejskich konsumentów oraz ustanowienie sprawiedliwej i konkurencyjnej gospodarki cyfrowej.
- **Widzimy konieczność wzmocnienia Jednolitego Rynku UE poprzez wprowadzenie zharmonizowanego podejścia regulacyjnego przede wszystkim w odniesieniu do sektorów, które znacząco wzrosły na sile i zostały głęboko przekształcone w ostatnich latach w wyniku rozwoju cyfrowych narzędzi**, jak np. sektor współdzielonej mobilności. W trakcie prezydencji Polska powinna zaadresować problem braku ujednoliconego podejścia do regulacji rozwijających się technologii, co utrudnia rozwój firm, dla których rynki europejskie stanowią kluczowe pole działania.
- Sektor cyfrowy będzie skonfrontowany z koniecznością wdrożenia w najbliższych latach szeregu nowych obowiązków wynikających z legislacji UE. **Ścisła współpraca między Komisją Europejską a organami nadzoru rynku oraz otwarty dialog z podmiotami objętymi nowymi regulacjami może pozytywnie wpłynąć na wypracowanie jednolitego podejścia do wdrożenia i kontroli stosowania przepisów UE oraz zwiększyć pewność prawa dla uczestników rynku.** W tym kontekście należy również podkreślić znaczenie prac prowadzonych przez europejskie organizacje normalizacyjne na rzecz wypracowania norm zharmonizowanych i służących zapewnieniu zgodności z przepisami UE oraz szeroko stosowanymi/uznanymi globalnymi standardami, np. w obszarze cyberbezpieczeństwa.
- Niepewność regulacyjna i wynikające z niej trudności w skalowaniu inwestycji stoją na drodze rozwoju firm na rynku europejskim, a co za tym idzie innowacyjności. W tym kontekście warto wspomnieć zwłaszcza o **implementacji Aktu ds. AI, która powinna zostać przeprowadzona w taki sposób, aby ta regulacja wspierała powstawanie lokalnych graczy, nie zaś utrudniała im wejście na rynek europejski i dokładała się do istniejących przeszkód dla skalowania inwestycji w Europie.** Przeszkody te już teraz, poza wyzwaniem związanym z dużym zróżnicowaniem rynków europejskich, obejmują bariery takie jak różne, zależne od wymagań w danym państwie członkowskim procedury compliance w kontekście chociażby przetwarzania danych osobowych, opodatkowanie czy zasady rejestracji działalności gospodarczej.

Europa tworząca strategię na rzecz europejskich firm technologicznych

- **Apelujemy o przygotowanie europejskiej strategii wzmacniającej sektor technologiczny, która umożliwi europejskim firmom rozwój i tworzenie innowacyjnych produktów i usług**, które dadzą europejskim użytkownikom większy wybór, a niejednokrotnie będą tworzyć alternatywę, której dziś nie ma. Europejskie firmy technologiczne, w tym scale-upy, są cennym aktywem dla Europy. Zaslugują na wsparcie i właściwe miejsce w debacie regulacyjnej. Aby ułatwić rozwój europejskiego technu na poziomie regionalnym, europejskim i globalnym należy skierować tę debatę na tematy dotyczące harmonizacji przepisów prawa, która obniży koszty internacjonalizacji i skalowania biznesu w Europie. Polska prezydencja w Radzie UE będzie doskonałą szansą na przygotowanie takiej strategii z aktywnym zaangażowaniem biznesu w dyskusję.

Europa inwestująca w cyfrową infrastrukturę

- Zgodnie z opublikowanym niedawno raportem „State of the Digital Decade” potrzebujemy 200 miliardów Euro, aby zapewnić pełny zasięg gigabitowy i zasięg 5G na całym jednolitym rynku UE. Jest to szczególnie ważne na obszarach wiejskich. Ponadto, przyszłość łączności to przyszłość oparta na bezpiecznych, ultraszybkich sieciach komórkowych i światłowodowych 5G o niskich opóźnieniach, a także na szerokopasmowym Internecie satelitarnym. To niezawodne sieci o wysokich przepływnościach będą podstawą kolejnej fali transformacji cyfrowej w Europie. Bez niezbędnych inwestycji europejska "cyfrowa dekada" zakończy się niepowodzeniem. **Dlatego apelujemy o regulacyjne wsparcie inwestycji z zakresu komunikacji elektronicznej, a także zwrot ku wdrażaniu najnowszych oraz najbardziej innowacyjnych rozwiązań w celu wyeliminowania tzw. „białych plam Internetu”.**
- **Należy poprawić europejską infrastrukturę cyfrową.** Będzie to wymagało inwestycji w odporną, solidną i wysokiej jakości łączność cyfrową. Komisja Europejska odgrywa tutaj kluczową rolę, egzekwując surowe zasady konkurencji i dążąc do stworzenia prawdziwego jednolitego rynku telekomunikacyjnego w całej Europie.
- Komisja Europejska rozpoczęła przegląd obecnych ram regulacyjnych w zakresie telekomunikacji i umożliwienia europejskim liderom przemysłowym i MŚP konkurencji na arenie międzynarodowej. Jest wysoce prawdopodobnym, że podczas prezydencji Polski będzie się toczył proces konkretyzacji scenariuszy przedstawionych w tym dokumencie na pobudzenie rozwoju infrastruktury. **Uważamy, że podstawą nowego podejścia powinna być rewizja polityki zarządzania częstotliwościami oraz rozpoczęcie pogłębionej dyskusji na temat zasad pokrywania kosztów infrastruktury sieciowej oraz ciągłego wzrostu zapotrzebowania i popytu na łączność internetową w UE.**
- **Apelujemy o wprowadzenie inwestycji i zachęt dla wdrażania technologii cyfrowych przez przedsiębiorstwa europejskie, do 2030 r.** Prognozowana trajektoria bazowa wskazuje, że tylko 66% przedsiębiorstw będzie korzystać z chmury, 34% z big data i 20% ze sztucznej inteligencji, co jest dalekie od celu wynoszącego 75% wyznaczonego na 2030 r.

Europa bezpieczna cyfrowo dla firm i obywateli

- W erze zwiększonej niestabilności geopolitycznej, państwa członkowskie UE **powinny zbadać niezawodne narzędzia do tworzenia kopii zapasowych** i utrzymywania krytycznych danych i usług krajowych niezależnie od zakłóceń (np. cyberataku na dużą skalę lub innych kryzysów). **Ambasady danych wpisują się w szerszą dyskusję polityczną UE na temat odporności danych i ciągłości infrastruktury cyfrowej w odniesieniu do usług w chmurze.**
- Apelujemy również o **zapewnienie swobodnego przepływu usług w chmurze w całej Europie i niedyskryminacyjnego podejścia opartego o silne więzi transatlantyckie. Wniosek o znaczeniu usług chmurowych w zapewnieniu cyberbezpieczeństwa, odporności, ciągłości procesów płynie m.in.** z opublikowanego 6 października 2023 r. przez Ministerstwo Cyfryzacji oraz Agencji Wywiadu raportu pt. „Analysis of threats to the cybersecurity of diplomatic missions of Poland and other NATO countries in the context of selected hacking attacks”.
- Aby skutecznie ograniczać zagrożenia cybernetyczne, **rekomendujemy promowanie zharmonizowanych ram regulacyjnych opartych na ryzyku, na najlepszych międzynarodowych praktykach i standardach oraz usprawnienie obowiązków sprawozdawczych**, aby ułatwić przedsiębiorstwom przestrzeganie przepisów.

Europa sprzyjająca innowacjom cyfrowym

- **Postulujemy stworzenie warunków, które będą sprzyjać transformacji cyfrowej i innowacjom cyfrowym, rozwojowi nowych technologii jak np. AI czy technologie kwantowe, a nie im przeciwdziałać.** Należy zintensyfikować współpracę z partnerami podzielającymi europejskie wartości i szanującymi europejskie standardy w celu obniżenia globalnych barier dla handlu cyfrowego, inwestycji i innowacji. Istotne jest umożliwienie międzynarodowego przepływu danych.
- **Apelujemy o zabezpieczenie inteligentnego podejścia do autonomii technologicznej, które wspiera zdolności w całej UE, pozostając jednocześnie otwartym na dalszą współpracę międzynarodową i handel z podobnie myślącymi partnerami,** aby Europa mogła uzyskać dostęp i zabezpieczyć korzyści gospodarcze wynikające z dalszej transformacji cyfrowej. Należy wykorzystywać umowy o wolnym handlu, Radę ds. Handlu i Technologii UE-USA (TTC) oraz zaangażowanie przedsiębiorstw, w tym MŚP i start-upów. Ponadto, zniesienie barier na jednolitym rynku EU, zwłaszcza w przypadku towarów i usług cyfrowych (jak np. brak jednolitego systemu rejestracji VAT, czy elektronicznych etykiet), wzmocni Europę jako atrakcyjne miejsce dla inwestycji i wesprze cyfrową transformację europejskiej gospodarki, w tym znacząco wpłynie na rozwój MŚP oraz jakości odczuwalnej przez konsumentów.
- **Uważamy, że UE potrzebuje debaty o tym jak umożliwić firmom technologicznym działającym w Europie najlepsze warunki do rozwoju, skalowania swoich możliwości i zdobywania nowych rynków.** Podejmowanie i prowadzenie działalności cross-border jest łatwiejsze jeżeli mamy do czynienia ze zharmonizowanym otoczeniem prawnym. Fragmentaryzacja powoduje koszty i zabiera czas na dostosowanie się do zróżnicowanych wymogów, a środki te można w przeciwnym razie przeznaczyć na inwestycje. Zależy nam na jak największej harmonizacji przepisów UE i sprawnym mechanizmie zniechęcającym państwa członkowskie do stosowania goldplatingu i innych technik tworzących w implementacjach krajowych bariery dla rozwoju działalności transgranicznej. Harmonizacja powinna zapewnić Europie miano miejsca przyjaznego inwestycjom i innowacjom. **Europa musi być „business friendly”.**
- **Apelujemy o usunięcie regulacji przyjętych w czasach kiedy wektory sił globalnej gospodarki były inaczej rozłożone, a dalsze utrzymywanie status-quo może negatywnie wpływać na szanse rozwojowe europejskich firm.** Przykładem mogą być przepisy dot. kosztów przesyłek pocztowych, które nadal przewidują ulgi dla państw wtedy uważanych za rozwijające się (jak np. Chiny), podczas gdy teraz państwa te są jednym z głównych globalnych graczy np. w sektorze e-commerce, nadal korzystając z przyznanych ponad pół wieku temu korzystnych rozwiązań. Chiny są obecnie największym zewnętrznym eksporterem towarów do UE od 2005 r., kiedy to wyprzedziły Stany Zjednoczone. Jednocześnie koszty prowadzenia działalności w handlu elektronicznym w Europie przez ten czas rosły i będą nadal rosły, ponieważ rynek jest coraz bardziej regulowany, a koszty przestrzegania przepisów pochłaniają znaczne środki.

Europa budująca potencjał kadrowy firm w zakresie ICT

- **Apelujemy o działania mające na celu rozwiązanie problemu niedoboru siły roboczej i umiejętności cyfrowych.** Europejskie firmy skarżą się na niedobory kadrowe w IT i niemożność utrzymania pracowników z uwagi na lepszą ofertę zarobkową płynącą od naszych globalnych konkurentów. Nie możemy pozwolić na odpływ najlepszych specjalistów z Europy. Innym aspektem negatywnie wpływającym na kondycję kadry w firmach, jest fakt, że specjaliści IT coraz więcej czasu poświęcają na wypracowanie rozwiązań mających na celu zapewnienie zgodności z przepisami prawa kosztem pracy nad innowacyjnymi rozwiązaniami służącymi rozwojowi produktów i usług cyfrowych. Rozwój kompetencji jest istotny nie tylko z punktu widzenia interesów przedsiębiorców, ale także w kontekście wzmocnienia zdolności UE w zakresie rozwijania innowacji technologicznych i konkurencji w skali globalnej.

Europa egzekwująca nowe zasady w zakresie platform cyfrowych – czas na erę enforcement

- Rozporządzenia DSA i DMA weszły już w życie, a w 2025 r. będzie można sformułować pierwsze wnioski dot. implementacji nowych reguł przez największe firmy, które muszą się do nich dostosować wcześniej. **Nie wydaje nam się zasadne, żeby gospodarka platformowa potrzebowała szybko nowych regulacji. Jednak uważamy, że wysoki priorytet powinien zostać nadany skutecznemu egzekwowaniu nowych przepisów.** Wszystkie unijne i lokalne przepisy dotyczące ochrony konsumentów, bezpieczeństwa produktów, rynku wewnętrznego, ochrony środowiska i nadzoru rynku powinny być konsekwentnie stosowane wobec wszystkich firm działających w Europie i oferujących produkty lub usługi obywatelom UE, niezależnie od ich pochodzenia. Promuje to równe warunki konkurencji i rozwoju dla europejskich przedsiębiorstw.
- **Uważamy, że należy szczególnie zadbać o to, aby zgodne z normami unijnymi, zachowania firm było tak samo łatwo wyegzekwować od podmiotów lokalnych, znanych organom krajowym, jak i od tych które siedzibę mają poza UE, a działają na europejskim rynku.** Fakt, że kończący się cykl legislacyjny obfitował w regulacje dotyczące branży technologicznej, platform i handlu elektronicznego, spowodował, że pojawiają się niespójności i problemy interpretacyjne między poszczególnymi aktami prawnymi. **Postulujemy o dokonanie przeglądu legislacji cyfrowej pod kątem usunięcia ww. problemów, uspołnienienia i uproszczenia ram prawnych dla gospodarki cyfrowej.**

Europa chroniąca zarówno konsumenta, jak i europejskie firmy

- W związku z tym, że spodziewamy się szerokiej unijnej inicjatywy, najprawdopodobniej o charakterze legislacyjnym, dotyczącej ochrony konsumenta w Internecie, w tym ograniczenia technik manipulacyjnych tzw. dark patterns, **apelujemy o poprzedzenie jej analizą wpływu na konkurencyjność europejskich firm**, aby zaproponowane rozwiązania nie były zbyt obciążające i aby nie zniechęcać firm do podążania we właściwym kierunku.

Europa wspierająca bliźniaczą transformację

- Mając na uwadze znaczenie „zielonych technologii informacyjno-komunikacyjnych” dla dekarbonizacji sektora oraz rolę sektora ICT w zielonej transformacji, **niezbędne są działania na rzecz zwiększenia skali istniejących rozwiązań ICT wspierających dekarbonizację wszystkich sektorów, w tym możliwości obniżenia emisyjności z wykorzystaniem sztucznej inteligencji, opracowanie nowych rozwiązań zgodnie z porozumieniem paryskim, wspieranie globalnej współpracy w tym zakresie.**
- **Ponadto, konieczne jest mobilizowanie dodatkowych, przyszłościowych inwestycji w nowe technologie i infrastrukturę**, a w szczególności w badania i rozwój oraz synergie między kapitałem ludzkim a technologią, z projektami kluczowymi dla łączenia zasobów unijnych, krajowych i prywatnych.

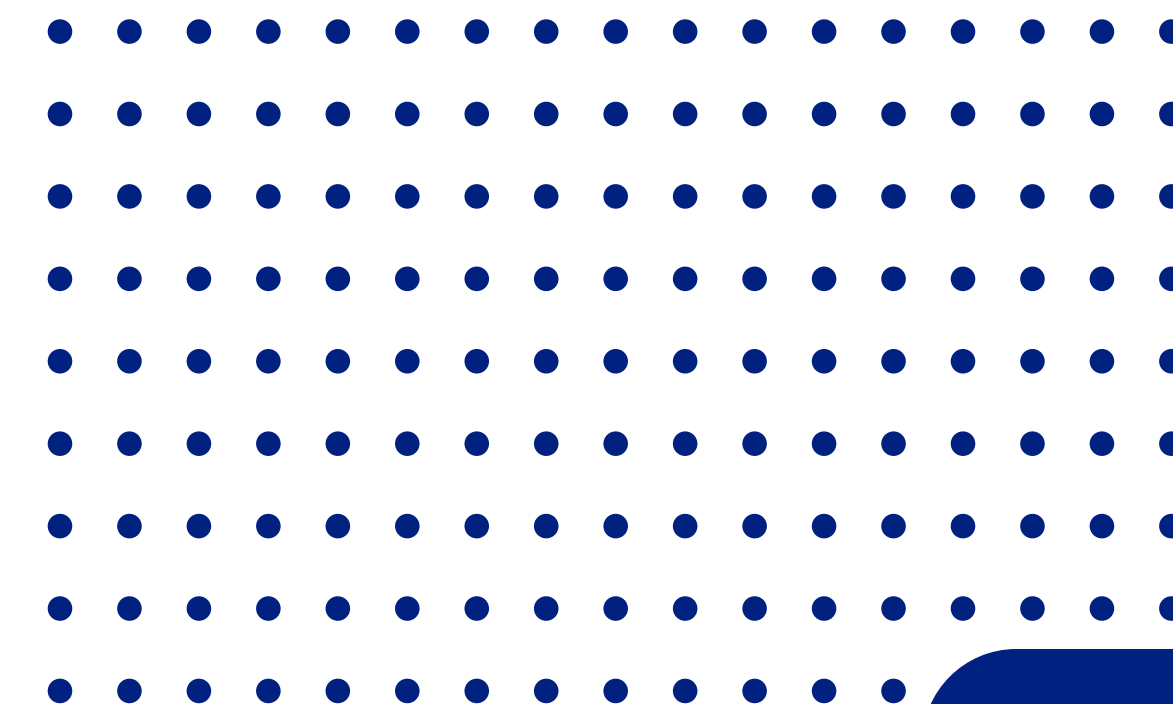

Europa promująca prokonkurencyjne polityki w obszarze sztucznej inteligencji (AI)

- Nadszedł czas na promowanie otwartej konkurencji w dziedzinie sztucznej inteligencji, i skupienie się na prokonkurencyjnych politykach AI. W związku z tym, postulujemy **właściwe przygotowanie otoczenia regulacyjnego w obszarze sztucznej inteligencji (wdrożenie, egzekwowanie, minimalizacja ryzyka naruszeń praw podstawowych, wskazówki interpretacyjne, dialog z interesariuszami), aby wykorzystać możliwości i korzyści płynące z zaufanej technologii nie tworząc barier dla innowacyjnego rozwoju**. Konieczne jest zapewnienie sprawiedliwego i proporcjonalnego podziału praw, obowiązków i dystrybucji informacji między różnymi podmiotami AI w łańcuchu wartości AI, umożliwiając swobodę zawierania umów w tym zakresie. Jest to także istotne w kontekście prawa autorskiego i zapewnienia właściwej równowagi pomiędzy stworzeniem warunków do rozwoju sztucznej inteligencji, a zapewnieniem twórcom możliwości ochrony praw autorskich oraz ich sprawiedliwej monetyzacji. **Konieczne jest zabezpieczenie proporcjonalnego i opartego na ryzyku podejścia do regulacji AI (tj. uwzględnienie w interpretacji przyjętych przepisów podejścia bardziej zniuansowanego i ukierunkowanego na kategoryzację ryzyka w zależności od przypadku użycia)**. W tej chwili załącznik III do projektu rozporządzenia dot. zastosowań AI wysokiego ryzyka nadal zawiera zbyt wiele propozycji, np. dot. oceny zdolności kredytowej kredytów konsumpcyjnych (na niewielkie kwoty), czyli innego rodzaju (skali i poziomu ryzyka) niż w przypadku bankowych kredytów hipotecznych.
- Powszechnie przyjmuje się, że oprogramowania open source są bezpieczniejsze i pewniejsze, ponieważ więcej osób może je analizować w celu zidentyfikowania potencjalnych problemów, a następnie udostępniać i propagować rozwiązania mogące posłużyć wzmocnieniu systemów sztucznej inteligencji. Co więcej, open source demokratyzuje dostęp do narzędzi AI, a to pomaga wyrównać szanse i wspierać innowacje dla ludzi i firm, przekładając się na szerszą gospodarkę. **Uważamy, że najnowsze osiągnięcia w dziedzinie sztucznej inteligencji powinny być publikowane i udostępniane społeczności, aby mogła się z nich uczyć i na nich opierać. Rekomendujemy zainicjowanie współpracy szerokiego grona interesariuszy: od administracji publicznej, przez naukowców i szeroko pojętą akademię, po sektor prywatny**, zarówno jeśli chodzi o lokalne, innowacyjne przedsiębiorstwa, jak i międzynarodowe firmy technologiczne dzielące się swoimi produktami i odkryciami, dając innym narzędzia do rozwoju.
- **Apelujemy o dołożenie starań, aby obywatele UE mieli możliwość korzystania z rozwiązań AI w sposób odpowiedzialny i bezpieczny**. Działania te nie powinny jednak ograniczać innowacji, powinny być za to przemyślane i zaprojektowane tak, aby wzmocniać innowacyjność firm i konkurencyjność Europy na globalnym rynku.

Europa budująca ekosystemy kwantowe

- Era kwantowa będzie równie transformacyjna, co przełomowa, prowadząc z jednej strony do przełomów w strategicznych branżach UE, takich jak opieka zdrowotna, finanse i logistyka, a z drugiej tworząc nowe wyzwania kryptograficzne. **Dlatego rekomendujemy, aby już teraz tworzyć długoterminową odporność poprzez transfer do quantum-safe dla krytycznej infrastruktury, budowanie ekosystemów kwantowych w całym łańcuchu wartości**, w tym finansowanie obliczeń kwantowych i badań nad bezpieczeństwem kwantowym, promowanie eksperymentów na wczesnym etapie w zakresie zastosowań przemysłowych i wdrażania, oraz zachęcanie do inwestycji sektora prywatnego w UE. **Potrzebne są również międzynarodowe, wielostronne ramy współpracy, aby złagodzić ryzyko związane z obliczeniami kwantowymi i zapewnić szeroką dystrybucję korzyści z nich płynących**.

Robert Lisicki

Nadia Kurtieva

Sławomir Szymczak

Europa talentów

- Pracodawcy w całej UE i we wszystkich sektorach doświadczają niedoborów siły roboczej i umiejętności. W celu zaradzenia niedoborom siły roboczej, kluczowe znaczenie ma dalszy wzrost udziału populacji UE w rynku pracy. Perspektywa polskich warunków i doświadczeń w tym zakresie wskazuje na konieczność aktywizacji w szczególności czterech głównych grup ludności: osób w wieku 50+, kobiet, osób z niepełnosprawnościami oraz osób zamieszkujących tereny oddalone od ośrodków miejskich. **Dlatego uważamy, że kluczowym priorytetem powinno być lepsze dostosowanie kształcenia i szkolenia do realiów rynku pracy.**
- Należy zwrócić szczególną uwagę na zbyt wolne tempo działań UE i państw członkowskich zmierzające do osiągnięcia unijnego celu, który zakłada udział co najmniej 60% wszystkich dorosłych uczestniczących w szkoleniach do roku 2030 r. **Jednym z nadrzędnym celów powinno być wspieranie na wszystkich poziomach podnoszenia kompetencji i kwalifikacji cyfrowych, głównie poprzez bardziej elastyczne formy kształcenia oraz potwierdzania umiejętności. Apelujemy o wprowadzenie szerszej zakrojonych działań, które wzmocnią:**
  - a. **elastyczne formy edukacji pozaformalnej**, w tym uczenie się przez działanie m.in. w miejscu pracy
  - b. **standaryzację cyfrowych mikroświadczeń**
  - c. **zastosowanie nowoczesnych technologii w programach kształcenia** w celu przygotowania przyszłych pracowników do skutecznego wykorzystywania narzędzi 4.0 w praktyce biznesowej.
- **Ponadto, za konieczną uważamy aktywizację zawodową osób w wieku 50+, kobiet, osób z niepełnosprawnościami oraz osób zamieszkujących tereny oddalone od ośrodków miejskich.** Jest to ważne z perspektywy gospodarczej: niekorzystne zmiany demograficzne powodują, że zasoby na lokalnym rynku pracy coraz mniej odpowiadają aktualnemu zapotrzebowaniu (do 2025 r. w polskiej gospodarce będzie brakowało ponad 1,5 mln ludzi). Tymczasem wskaźnik zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami oraz wśród osób w grupie wiekowej 55–64 od lat utrzymuje się na niskim poziomie. Kobiety wciąż napotykać bariery w rozwoju kariery z uwagi na obowiązki rodzinne i długie nieobecności w pracy związane z macierzyństwem. Przykładowo w Polsce 30% matek dzieci w wieku 1-9 lat nie pracuje, kobiety stanowią większość biernych zawodowo osób i 10 razy częściej niż mężczyźni wskazują obowiązki rodzinne jako przyczynę niepodjęcia pracy.
- Niedobór pracowników stanowi poważną barierę w rozwoju przedsiębiorstw. Przemysłane zarządzanie migracją zarobkową staje się koniecznością w warunkach pogłębiającej się luki podażowej i pogarszającej się sytuacji demograficznej. **Rekomendujemy przygotowanie efektywnych i przejrzystych procedur umożliwiających skuteczną i szybką rekrutację wykwalifikowanych pracowników zza granicy.** Cudzoziemcy od lat wypełniają luki kadrowe w branżach, pełniących kluczową rolę dla polskiej gospodarki: m.in. w ICT, budownictwie, logistyce, transporcie, przemyśle.

Europa wzmocniająca dialog społeczny

- Znaczenie partnerów społecznych i dobrze funkcjonującego dialogu społecznego zostało podkreślone podczas pandemii Covid-19, a partnerzy społeczni odegrali znaczącą rolę w kształtowaniu i wdrażaniu reakcji rynku pracy i miejsc pracy na pandemię. Komisja Europejska inicjuje szereg działań w tym zakresie, ale uważamy, że warto **rozważyć analizę dotychczasowych działań i w oparciu o nią finansować dialog społeczny z europejskich funduszy**.

Europa przyjazna dla pracowników i przedsiębiorców

- Promowanie właściwych warunków pracy może pomóc w rozwiązaniu problemu niedoboru siły roboczej w niektórych sektorach lub zawodach. Obowiązujące ustawodawstwo unijne w obszarze warunków zatrudnienia gwarantuje już dziś bardzo wysokie standardy wykonywania pracy. Zielona i cyfrowa transformacja przyczynią się do zmniejszenia obciążeń w miejscu pracy i większej ergonomii organizacji pracy.
- **Uważamy, że kluczową rolę powinno odgrywać obecnie wspieranie i zachęcanie przedsiębiorstw do adaptowania organizacji pracy do potrzeb zarówno przedsiębiorstwa, jak i pracowników.** Uwzględniając liczne akty prawa unijnego przyjęte w ostatnich latach, czy zapowiadając nowe inicjatywy legislacyjne w obszarze warunków zatrudnienia, Komisja Europejska nakłada na pracodawców nowe obciążenia administracyjne, biurokratyczne czy kosztowe, które mogą powstrzymać rozwój oraz tworzenie przedsiębiorstw, szczególnie tych małych i średnich.

Europa wzmocniająca jednolity rynek w kontekście delegowania pracowników

- **Jednym z fundamentów jednolitego rynku jest swoboda świadczenia usług wraz z delegowaniem pracowników.** Swoboda świadczenia usług wiąże się z eliminacją dyskryminacji ze względu na przynależność państwową i przyjęciem środków ułatwiających korzystanie z niej, w tym harmonizację krajowych zasad dostępu. Niestety wymogi formalne wprowadzane przez niektóre państwa członkowskie, obowiązki notyfikacyjne, przeszkody związane z delegowaniem obywateli państw trzecich, brak dostępu do aktualnych i przejrzystych warunków pracy wciąż utrudniają proces tymczasowego delegowania pracowników z Polski. Apelujemy o większe zaangażowanie unijnych instytucji w celu ujednoczenia wymagań formalnych, oraz umożliwienia dostępu do aktualnych informacji, co wesprze wewnętrzną mobilność pracowników w ramach swobody świadczenia usług (delegowanie pracowników).

Europa równości

- UE poczyniła znaczne postępy w zakresie równości, w szczególności kobiet i mężczyzn, wciąż jednak pewne grupy na rynku pracy są w gorszej sytuacji. **Równość na rynku pracy przynosi zarówno korzyści społeczne, jak i ekonomiczne, umożliwiając pełne wykorzystanie potencjału zawodowego oraz aktywizację osób biernych zawodowo.** Stworzenie otwartego i inkluzywnego rynku pracy nie jest możliwe bez wyrównania szans w zatrudnieniu.
- Potrzebna jest zmiana społeczna, przełamywanie stereotypów oraz wsparcie przedsiębiorstw we wdrażaniu rozwiązań promujących równość i inkluzywność w miejscu pracy. Kluczowe jest zaangażowanie w tworzenie sprawiedliwego rynku pracy wszystkich interesariuszy z sektora prywatnego i publicznego – zarówno na poziomie unijnym, jak i krajowym.

Adrian Zwoliński

Patrycja Hanasiuk

Europa pogłębianych rynków kapitałowych

Unia Europejska odgrywa istotną rolę z perspektywy finansowania, handlu czy inwestycji. Projekt Unii Rynków Kapitałowych, o którym dyskutuje się od lat, powinien być kontynuowany. Zgodzić należy się przynajmniej częściowo z głosami¹ iż powinien mieć on na uwadze, wielość rynków, urzeczywistnienie swobody przepływu kapitału i adresować m.in. harmonizację zasad, część mało efektywnych formalizmów czy bariery dla MŚP. Projekt dotyczący otwartej bankowości, choć zwiększa konkurencyjność, powinien być monitorowany ze względu na kompleksowość podejścia. Przyjęte regulacje powinny podlegać stałej analizie i obserwacji, co do ewentualnych skutków ubocznych, utrudnień i kierunków rozwoju.

Opowiadamy się za dążeniem Polski do przyjęcia euro ze względu na pozytywną ocenę bilansu takiego rozwiązania. Wspólna waluta europejska może mieć pozytywny wpływ na konkurencyjność międzynarodową Polski, a co za tym idzie rozwój gospodarczy.

Apelujemy o:

- Rozwój Unii Rynków Kapitałowych.
- Dążenie do przyjęcia przez Polskę waluty euro.
- Bieżącą analizę funkcjonowania regulacji z zakresu otwartej bankowości oraz adresowanie problemów i szans z nią związanych.
- Wsparcie dla proponowanego przez UE Wielostronnego Trybunału Inwestycyjnego, tak aby zachował on elementy arbitrażu inwestycyjnego sprzyjające szybkości postępowania i zawierał nowy kompromis pomiędzy transparentnością postępowania, a tajemnicą handlową.

¹ Przykładowo: P. Tychmanowicz, „Unia rynków kapitałowych potrzebna, ale i groźna”, 13.03.2023, Rzeczpospolita, <https://www.rp.pl/finanse/art38110911-unia-rynkow-kapitalowych-potrzebna-ale-i-grozna>

Konfederacja Lewiatan, od maja 2024 roku, realizuje projekt pt. „**Dialog społeczny: uwarunkowania regionalne, krajowe i unijne**”. Projekt jest finansowany z programu FERS 2021-2027 (Fundusze Europejskie).

W projekcie przeprowadzimy badania i analizy dotyczące stanu dialogu społecznego w Polsce i w Unii Europejskiej.

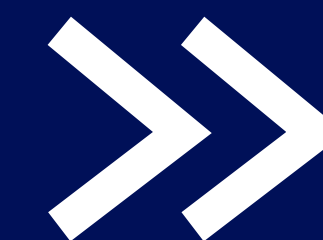
Będziemy wzmacniać naszą aktywność na poziomie europejskim, w tym poprzez:

- warsztaty i wizyty studyjne naszych przedstawicieli w instytucjach UE
- aktywny udział w polskiej prezydencji w Radzie UE
- reprezentację priorytetów polskich pracodawców w instytucjach unijnych

Przewidzieliśmy również wsparcie organizacji regionalnych zrzeszonych w Konfederacji Lewiatan, szkolenia dla przedstawicieli partnerów społecznych oraz audyt cyfrowy Konfederacji, który będzie pierwszym krokiem do wzmocnienia naszych cyfrowych kompetencji.

Zbudujemy również internetową platformę, na której umieścimy opracowane w projekcie wyniki badań analizy, ekspertyzy i ważne informacje dotyczące dialogu społecznego.

Efektem projektu będzie wzmocnienie eksperckiego i instytucjonalnego potencjału Konfederacji w dialogu społecznym oraz podniesienie kompetencji naszych przedstawicieli uczestniczących w dialogu społecznym na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym.

25 LAT **KONFEDERACJA LEWIATAN**

Zostańmy w kontakcie

- www.lewiatan.org
- www.twitter.com/Konf_Lewiatan
- www.facebook.com/KonfederacjaLewiatan
- www.linkedin.com/company/konfederacja-lewiatan